

BELEIDSREGELS SCHULDHULPVERLENING GEMEENTE ARNHEM 2021

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN ARNHEM;

gelezen / overwegende het collegevoorstel van 26 januari 2021

gelet op artikel 3 van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening

BESLUIT:

Vast te stellen

Beleidsregels schuldhulpverlening gemeente Arnhem 2021

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze beleidsregels wordt verstaan onder:

- a. cliënt: persoon aan wie op grond van de Wgs schuldhulpverlening wordt gegeven;
- b. college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Arnhem;
- c. inwoner: de ingezetene die op grond van de Wet basisregistratie personen bij de gemeente Arnhem is ingeschreven;
- d. schuldhulpverlening: het ondersteunen bij het vinden van een adequate oplossing gericht op de aflossing van schulden indien redelijkerwijs is te voorzien dat een natuurlijke persoon niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden of indien hij in de toestand verkeert dat hij heeft opgehouden te betalen, alsmede de nazorg;
- e. schuldregeling: bemiddeling door de gemeente tussen de cliënt en zijn schuldeisers om een regeling van de totale schuldenlast te bewerkstelligen;
- f. Wgs: Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.

Artikel 2. Doelgroep gemeentelijke schuldhulpverlening

Het college biedt schuldhulpverlening aan:

- a. aan alle inwoners van de gemeente Arnhem van 18 jaar en ouder;
- b. aan personen van 18 jaar en ouder die geen inwoner zijn, als er sprake is van bijzondere omstandigheden zoals bedoeld in artikel 3, vijfde lid, van de Wgs.

Artikel 3. Aanbod schuldhulpverlening

1. Het college verleent aan een cliënt schuldhulpverlening, indien de cliënt tot de doelgroep van artikel 2 behoort en het college schuldhulpverlening noodzakelijk acht. Indien de noodzaak niet aanwezig wordt geacht door het college, wordt schuldhulpverlening afgewezen.
2. De vorm waarin het college schuldhulpverlening aanbiedt, is van meerdere factoren afhankelijk en kan dus per situatie verschillen.

Factoren die een rol kunnen spelen zijn:

- a. zwaarte c.q. omvang van de schulden;
- b. de mate van zelfredzaamheid van de cliënt;
- c. psycho-sociale situatie van de cliënt;
- d. houding en gedrag van cliënt (motivatie);
- e. een eerder gebruik van schuldhulpverlening.

Artikel 4. Verplichtingen

1. De cliënt is gehouden de inlichtingenplicht van artikel 6 Wgs en de verplichting tot medewerking van artikel 7 Wgs na te leven vanaf het moment dat hij schuldhulpverlening heeft aanvaard.
2. De medewerking waartoe de cliënt op grond van artikel 7 Wgs verplicht is, bestaat onder andere uit:
  - a. het nakomen van afspraken;
  - b. het niet aangaan van nieuwe schulden;
  - c. het zich houden aan de bepalingen van de schuldhulpverleningsovereenkomst dan wel schuldregelingsovereenkomst;
  - d. het hebben van een bankrekening;

- e. het zorgen voor - en behouden van - een inkomen.

Artikel 5. Buiten behandeling stellen, afwijzen en beëindigen

1. Indien cliënt niet of onvoldoende zijn verplichtingen nakomt zoals neergelegd in de artikelen 6 of 7 Wgs, kan het college besluiten om de aanvraag schuldhulpverlening buiten behandeling te stellen of af te wijzen dan wel de schuldhulpverlening te beëindigen. Voordat wordt besloten tot buiten behandeling stelling, afwijzing dan wel beëindiging, wordt cliënt eenmaal een redelijke hersteltermijn geboden om alsnog de gevraagde medewerking te verlenen of informatie te verstrekken.
2. Onverminderd de overige bepalingen in deze beleidsregels, besluit het college tot afwijzing van de schuldhulpverlening indien:
  - a. cliënt niet behoort tot de doelgroep van artikel 2;
  - b. cliënt zijn beschikbare aflossingscapaciteit niet wil gebruiken ter afdoening van zijn schulden;
  - c. cliënt zich ten opzichte van personen, belast met werkzaamheden die voortkomen uit het traject schuldhulpverlening, misdraagt of heeft misdraagt.
3. Onverminderd de overige bepalingen in deze beleidsregels, besluit het college tot beëindiging van de schuldhulpverlening indien:
  - a. cliënt niet langer behoort tot de doelgroep van artikel 2;
  - b. het traject schuldhulpverlening succesvol is afgerond;
  - c. cliënt zijn beschikbare aflossingscapaciteit niet wil gebruiken ter afdoening van zijn schulden;
  - d. blijkt dat op grond van onjuiste gegevens schuldhulpverlening aan cliënt is toegekend, terwijl indien de juiste gegevens ten tijde van de besluitvorming bekend waren geweest bij het college, een andere beslissing zou zijn genomen;
  - e. cliënt zich ten opzichte van personen, belast met werkzaamheden die voortkomen uit het traject schuldhulpverlening, misdraagt of heeft misdragen;
  - f. cliënt in staat is om zijn schulden zelf te regelen dan wel in staat is de schulden zelfstandig te beheren;
  - g. indien de schuldhulpverlening door het college niet langer noodzakelijk wordt geacht.

Artikel 6. Hardheidsclausule en onvoorzienne omstandigheden

1. Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de cliënt gemotiveerd afwijken van de bepalingen in deze beleidsregels, indien onverkorte toepassing daarvan leidt tot disproportionele onredelijkheid of onbillijkheid.
2. In gevallen waarin deze regeling niet voorziet, beslist het college.

Artikel 7. Inwerkingtreding

1. Deze beleidsregels treden in werking met ingang van de dag na die van de bekendmaking.
2. Deze beleidsregels worden aangehaald als: "Beleidsregels schuldhulpverlening 2021".

ALGEMENE TOELICHTING

De gemeente heeft met de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) expliciet de taak om regie te voeren en integraal beleid te ontwikkelen. Dat betekent dat niet alleen gewerkt wordt aan het oplossen of hanteerbaar maken van het schuldenprobleem, maar dat ook iets wordt gedaan aan de andere problemen waar de persoon mee te maken heeft (en die mede oorzaak zijn van het ontstaan van problematische schulden). Daarbij moet de gemeente werk maken van het betrekken van andere beleidsterreinen. Te denken valt aan zorg (verslaving, gezondheid), reïntegratie(werkloosheid), openbare orde (criminaliteit), welzijn (psychosociale hulpverlening), onderwijs (preventie) en armoedebeleid (terugdringen niet gebruik sociale voorzieningen).

Op 11 maart 2020 heeft de gemeenteraad de visie Schulddienstverlening 'Zij aan zij: schuldenvrij' vastgesteld. In deze visie staat wat de gemeente wil bereiken op het terrein van schuldhulpverlening en op welke manier ze dat gaat doen. De concretisering van de visie is uitgewerkt in een uitvoeringsagenda. Op 9 juni 2020 heeft het college de Uitvoeringsagenda Schulddienstverlening 2020-2021 vastgesteld. In deze uitvoeringsagenda staan de acties beschreven om de ambities genoemd in de visie te realiseren.

Het gemeentelijke beleid is erop gericht dat iedere inwoner een toekomst met perspectief heeft. Het hebben van schulden belemmert dit in belangrijke mate. Met schulddienstverlening wordt er ingezet op het zoveel mogelijk voorkomen van schulden. Daar waar inwoners al schulden hebben, richt de gemeente zich op snel bereik en het werken aan een duurzame schuldenvrije toekomst. Hierbij staat vroegsignalering centraal. Bij het vermoeden van problemen wordt de inwoner actief benaderd. De ambitie is iedere inwoner schuldenvrij.

Het algemene doel vanuit de Wgs is het verbeteren van de positie en de vaardigheden van personen die problematische schulden hebben door middel van het bieden van diensten, activiteiten en/of financiële middelen. De wijziging in de Wgs per 1 januari 2021 legt vroegsignalering als wettelijke taak voor gemeenten vast. Het is voor de gemeente en crediteuren van vaste lasten mogelijk om persoonsgegevens van inwoners met betalingsachterstanden in een vroeg stadium uit te wisselen. En is het voor de gemeente verplicht om deze inwoners met betalingsachterstanden binnen vier weken een aanbod tot een eerste gesprek te doen. Het doel van deze wijziging is inwoners met schulden beter en in een eerder stadium te helpen. Om de inwoner rechtszekerheid te geven verstrekt de gemeente aan inwoners een beschikking tot schuldhulpverlening of de afwijzing ervan.

Om de uitvoering van de wet, de ambities uit de visie Schulddienstverlening 'Zij aan zij: schuldenvrij' en de acties uit de Uitvoeringsagenda Schulddienstverlening 2020-2021 te realiseren en zorgvuldig te laten plaatsvinden, heeft het college beleidsregels opgesteld ten aanzien van de schuldhulpverlening.

Toelichting artikelsgewijs

Artikel 1. Begripsbepalingen

Dit artikel is gebaseerd op artikel 1 van de Wgs.

Onder de term (integrale) schuldhulpverlening wordt het actief ondersteunen van een inwoner bij het vinden van een oplossing voor zijn/haar financiële problemen verstaan, maar ook ondersteuning bij het vinden van een oplossing voor de eventuele oorzaken hiervan of voor omstandigheden die verhinderen dat de financiële problemen kunnen worden opgelost. Integrale schuldhulpverlening houdt daarnaast in dat zoveel mogelijk voorkomen wordt dat problematische schulden ontstaan (preventie) en terugkeren (nazorg).

Artikel 2. Doelgroep gemeentelijke schuldhulpverlening

Schuldhulpverlening staat in beginsel open voor alle personen van de gemeente Arnhem van 18 jaar en ouder.

Integrale schuldhulpverlening is bedoeld voor inwoners waarvan redelijkerwijs is te voorzien dat die niet zullen kunnen voortgaan met het betalen van hun schulden of in een toestand verkeren dat zij zijn opgehouden te betalen. Integrale schuldhulpverlening wordt geboden indien een inwoner niet langer in staat is zonder hulp van derden een oplossing voor zijn schuldsituatie vinden.

Per 1 januari 2021 maakt de Wgs het mogelijk om niet-inwoners schuldhulpverlening te bieden als er sprake van bijzondere omstandigheden. Voorbeeld hiervan kan schuldhulpverlening aan een (ex)gedetineerde zijn. In het kader van de terugkeer van gedetineerden in de samenleving kan het wenselijk zijn om in voorkomende gevallen al een schuldhulpverleningstraject op te starten voordat de gedetineerde vrijkomt. Een ander voorbeeld is als iemand al in een traject schuldhulpverlening zit en verhuist naar een andere gemeente. In dat geval kan het ook gewenst zijn om deze persoon te blijven helpen vanwege de continuïteit van de hulpverlening. Deze voorbeelden zijn niet limitatief.

Artikel 3. Aanbod schuldhulpverlening

Eerste lid:

De gemeente verleent schuldhulpverlening indien zij dit noodzakelijk acht. Hierbij hanteert de gemeente het uitgangspunt dat in beginsel schuldhulpverlening open staat voor iedereen die tot de doelgroep behoort. Het eerste gesprek, waarin de hulpvraag wordt vastgesteld, moet uitwijzen of (een vorm van) schuldhulpverlening voor de cliënt de beste manier is om de hulp te bieden die hij of zij nodig heeft. Als de hulpvraag bijvoorbeeld niet schuldengerelateerd blijkt te zijn of als de cliënt met een andere vorm van hulpverlening beter geholpen is dan met schuldhulpverlening, dan is schuldhulpverlening niet noodzakelijk. In die gevallen kan schuldhulpverlening achterwege blijven. Als een cliënt het toch noodzakelijk acht om schuldhulpverlening te ontvangen, zal het noodzakelijkheidsvereiste hem niet tegengeworpen worden.

Tweede lid:

Bij het bepalen van de aard van de ondersteuning weegt de gemeente onder andere de zaken genoemd onder a t/m e tegen elkaar af. Op deze manier wordt gekozen voor een selectieve en gerichte inzet met als uitgangspunt het leveren van maatwerk.

Artikel 4. Verplichtingen

Deelname aan de schuldhulpverlening is niet vrijblijvend. Aan de belanghebbende wordt een aantal algemene en (nadere) individuele verplichtingen opgelegd. De verplichtingen worden vastgelegd in een Plan van Aanpak.

Eerste lid:

In het eerste lid gaat het om de inlichtingenplicht en medewerkingsplicht zoals opgenomen in de Wgs. Deze plichten gelden vanaf het moment dat iemand schuldhulpverlening aanvaardt en gelden dus zowel in de fase van aanvraag als gedurende het traject schuldhulpverlening.

Omdat de Wgs de gemeente de bevoegdheid geeft om een groot deel van de gegevens die noodzakelijk zijn om de inkomens- en schuldenpositie van de persoon die met zijn schulden wil worden geholpen zelf te verzamelen, blijft de inlichtingenplicht van artikel 6 Wgs beperkt tot die gegevens die niet door de gemeente zelf zijn te verkrijgen.

Tweede lid:

In het tweede lid is vastgelegd wat er onder andere onder de medewerkingsplicht wordt verstaan. Hierbij geldt altijd een maximale inspanningsverplichting.

Artikel 5. Buiten behandeling stellen, afwijzen en beëindigen

In dit artikel wordt beschreven wanneer de aanvraag schuldhulpverlening buiten behandeling kan worden gesteld of kan worden afgewezen, dan wel de schuldhulpverlening kan worden beëindigd. Op grond van Algemene wet bestuursrecht dient er eenmaal een redelijke hersteltermijn geboden te worden. De cliënt wordt na de eerste uitvraag nog eenmaal in de gelegenheid gesteld om aan de informatieplicht of medewerkingsplicht te voldoen.

De gemeente zal (bijvoorbeeld in het geval er nieuwe schulden zijn ontstaan) niet direct overgaan tot beëindiging van de schuldhulpverlening, maar altijd trachten de schuldhulpverlening te continueren. In alle gevallen tracht de gemeente bij een persoon die onder de doelgroep als bedoeld in artikel 2 valt een andere vorm van hulpverlening in te zetten. Bijvoorbeeld: informatie en advies.

Artikel 6. Hardheidsclausule en onvoorziene omstandigheden

Op basis van dit artikel kan in een individueel geval de hardheidsclausule worden toegepast die het mogelijk maakt af te wijken van hetgeen in de beleidsregels is vastgelegd. Hierbij moet worden getoetst aan de algemene normen van redelijkheid en billijkheid. Het moet hierbij nadrukkelijk gaan om uitzonderingssituaties.

Artikel 7. Inwerkingtreding

Dit artikel behoeft geen toelichting.

*Het college van burgemeester en wethouders voornoemd,
de secretaris, de burgemeester,*